

Basale hjerneganglier og capsula interna

De har vigtige opgaver når det gælder kontrol af bevægelser

De Basale hjernegangliers vigtigste strukturer er:

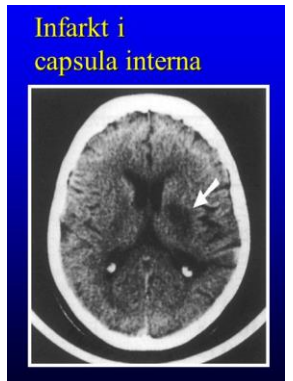
Hale kernen - **nucleus caudatus**

Linsekernen - **nucleus lentiformis** (består af putamen og globus pallidus)

Mandelkernen - **corpus amygdaloideum** ('amygdala')

De ligger tæt på **capsula interna** hvor der er risiko for hjerneblødning

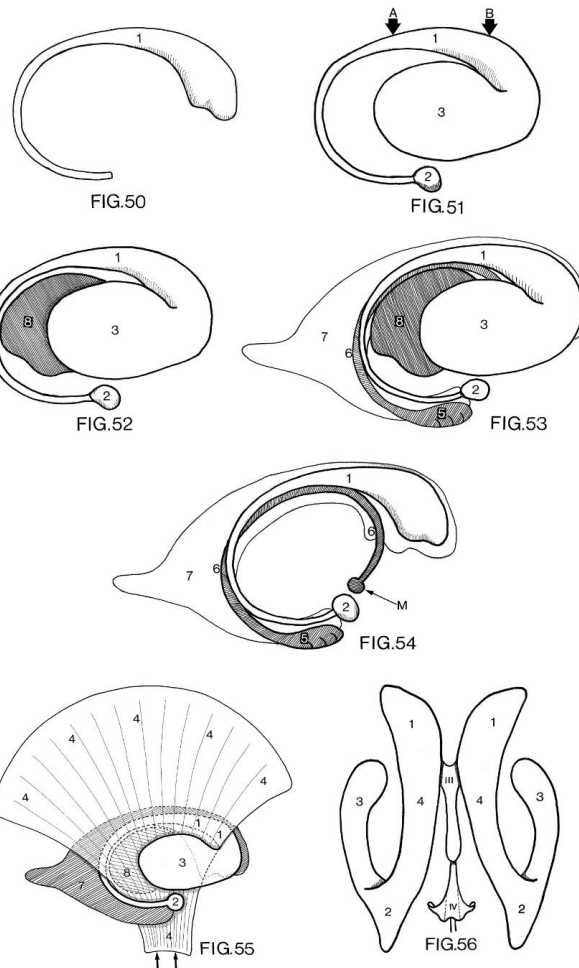
Basale hjerneganglier og capsula interna indgår i det motoriske **ekstrapyramidale system**
(side 319).

Model af basalganglier og lateralventrikel

Centralnervesystem 50 - 56

Det længste basalganglie er halekernen, **nucleus caudatus**, der er vist med GRØN farve (1).

Det GULE basalganglie (d) hedder **nucleus lentiformis**, linsekernen.

Det BLÅ er **corpus amygdaloideum**, mandelkernen (2).

Den RØDE masse **hører ikke** til basalganglierne. Det er **thalamus** (8), der udgør den centrale struktur i **diencephalon**, men har nær relation til nucleus caudatus.

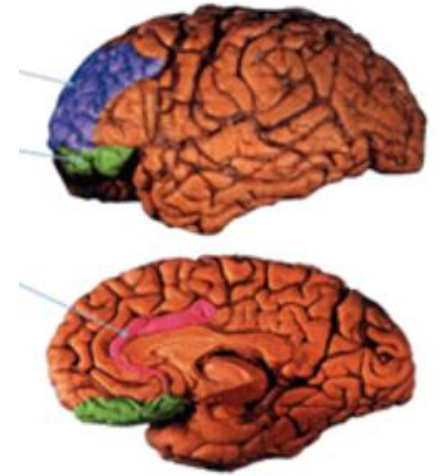
Det forreste 3-tal er på lateralventriklens **forhorn**, og det nederste på lateralventriklens **underhorn**.

Capsula interna (4).

Limbiske system

De har vigtige opgaver når det gælder psykiske funktioner

Det limbiske system kan opfattes som den "emotionelle og reaktive hjerne", som en parallel hjerne til den "rationelle hjerne". I de fleste situationer er den "rationelle hjerne" i føresædet og kan kontrollere væsentlige dele af funktionerne i det limbiske system, men "den emotionelle og reaktive hjerne" kan overtage kontrollen. De limbiske strukturer er spredte.

Lugtehjernen

- rhinencephalon
- modtager lugtetråde

Insula

- er område i cortex i bunden af sulcus lateralis cerebri

Hippocampus

- er indre hjernevinding i underhornet (indprentning af nye indtryk)

Fornix

- er ledningsbane fra hippocampus til corpus mamillare (indprentning af nye indtryk)

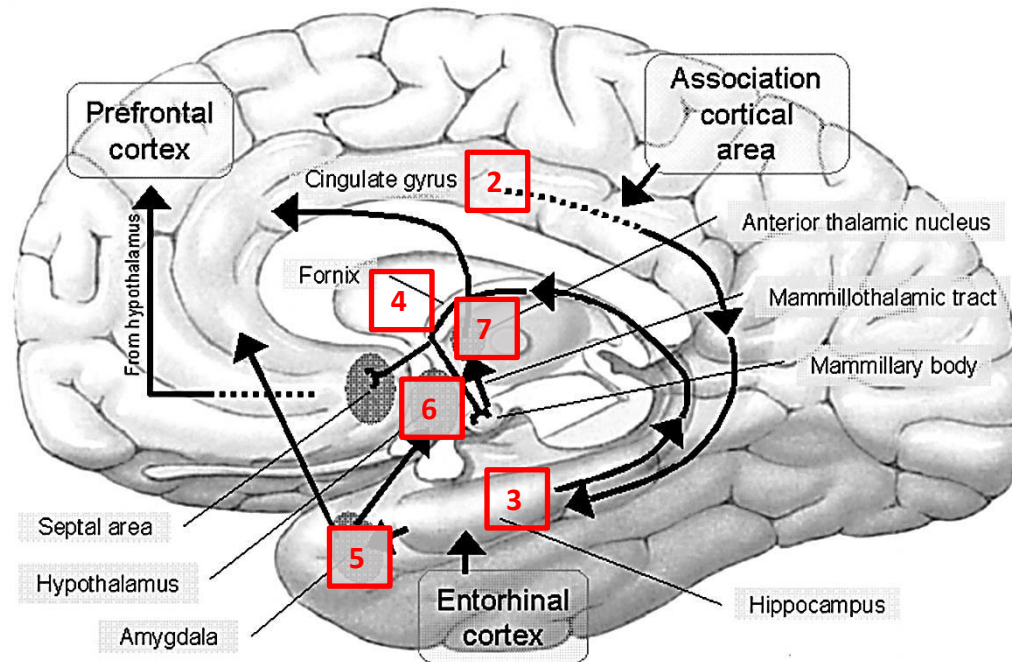
Amygdala (nucleus amygdaloideum)

- er i spidsen af nucleus caudatus (kontrollere følelser <-> autonome reaktioner)

Det limbiske system

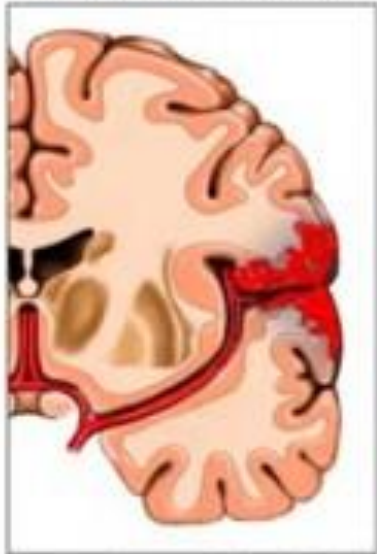
deltagere:

1. insula (i bunden af sulcus lateralis - er ikke synlig her)
2. gyrus cinguli
3. hippocampus
4. fornix
5. corpus amygdaloideum (amygdala)
6. corpus mamillare i hypothalamus
7. thalamus

Hjerneblødning / blodprop (apopleksi)

Hemorrhagic Stroke

Hemorrhage/blood leaks into brain tissue

Ischemic Stroke

Clot stops blood supply to an area of the brain

talebesvær
lammelser
føleforstyrrelser
bevidsthedstab
død

Litteratur i øvrigt

- Hjerne og læring (Ole Lauridsen, 2016)
- Sentralnervesystemet (Per Brodal, 2007)
- Neuroanatomi (Carsten Reidies Bjarkam, 2015)
- Dr. Zukarovs testamente (Peter Lund Madsen, 2014)
- Dyret i dit spejl (Bent Jørgensen, 2003)
- Behave (Robert Sapolsky, 2018)

Tak for nu!

Tankerne?

- ▶ **Et sekund før:** Hvad skete i hjernen?
- ▶ **Sekunder til minutter før:** Hvilke sansemæssige stimuli påvirkede hjernen?
- ▶ **Timer til dage før:** Hvilke hormoner var aktive i blodbanen og øgede sensibiliteten for bestemte stimuli?
- ▶ **Uger og måneder før:** Hvordan har neuroplasticitet været med til at forme og forandre hjernen?
- ▶ **Ungdomsliv:** Hvordan har de umodne frontallapper formet det voksne menneske?
- ▶ **Barndom:** Hvordan har tidlige livserfaringer skabt livslang forandring i hjernefunktionen?
- ▶ **Fostertilstand:** Var der stress eller traumer under graviditeten - epigenetiske forandringer?
- ▶ **Genetik:** Genetisk dispositioner, arveanlæg, specifikke sygdomme?
- ▶ **Slægt/arv/miljø:** (årtier/århundrede) Hvordan skabte kultur det omgivende sociale miljø?
- ▶ **Evolution** (millioner af år) Hvordan udviklede adfærd sig?

*RUBEN FJORD BREDHOLT, FYSIOTERAPEUT &
CAND. MAG. I ANVENDT FILOSOFI*

Tankerne?

De 10 spørgsmål

- ▶ **Sekunder** (neurotransmitter)
- ▶ **Minutter** (miljø og omgivelser – sanseindtryk)
- ▶ **Timer/dage** (hormonel påvirkning)
- ▶ **Uger og måneder** (påvirkning af erfaring)
- ▶ **Ungdomsliv** (udvikling af frontallappen)
- ▶ **Barndom** (tidlig formning af hjernefunktion og genetisk udtryk, traumer)
- ▶ **Fostertilstand** (genetisk aktivering af bestemte hormoner, neurotransmittere og andet)
- ▶ **Genetik** (genetisk dispositioner, arveanlæg, specifikke sygdomme)
- ▶ **Slægt/arv/miljø** (årtier/århundrede) (kulturel påvirkning og formning af kultur)
- ▶ **Evolution** (millioner af år)

*RUBEN FJORD BREDHOLT, FYSIOTERAPEUT &
CAND. MAG. I ANVENDT FILOSOFI*